

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-156 / 5280

Ankara

3 / 11 / 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 28/9/2000 tarihinde kararlaştırılan "Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi İçin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	
Baş Kom.	Adalet
Tarih	7.11.2000-1/773
E. Madde	E.D. Etk. 1/773
Başkan	<i>[Signature]</i>

GENEL GEREKÇE

Uluslararası ticarî işlemlerde görülen rüşvet olayı, karşılıklı güvensizlik yaratabilmekte, ekonomik kalkınma ve gelişmişlik çabalarına da engel olabilmektedir. Rüşvet nedeniyle serbest pazar koşulları altında rekabet ortadan kaldırıldığından gelişmiş pazarlar oluşmamaktadır. Dolayısıyla yeterli yatırım yapılamaması, toplumun genel ekonomik gelişmişlik seviyesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Uluslararası düzeydeki bu rahatsızlığın giderilebilmesi çok taraflı bir işbirliği, denetim ve takibi gerektirmektedir. Bu düşüncelerle, Ekonomik İşbirliği ve Gelişme Teşkilâtına (OECD) üye ülkeler arasında oluşan görüş birliği çerçevesinde, uluslararası bir sözleşme hazırlanmasına karar verilmiş; gerekli çalışmaların 1997 yılı içerisinde tamamlanmasından sonra "Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi" 17 Aralık 1997 tarihinde Türkiye'nin de aralarında bulunduğu otuz ülke tarafından Pariste imzalanmış ve en büyük ihracat payına sahip OECD üyesi 10 ülkenin onay belgelerini tevdi etmeleri ile 15 Şubat 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizce taraf olunan söz konusu Sözleşme ile ilgili olarak, 1.2.2000 tarih ve 4518 sayılı Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun 6.2.2000 tarihli ve 23956 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 4518 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşme hükümleri, Bakanlar Kurulunca 9.3.2000 tarih ve 2000/385 sayılı Kararı ile onaylanarak 10.5.2000 tarihli ve mükerrer 24045 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Sözleşme, rüşvet verme ile ilgili olup, rüşvet alma suçunun cezalandırılması her ülkenin kendi iç mevzuatına bırakılmıştır. Sözleşme ile yabancı kamu görevlisine rüşvet veren kişinin, vatandaşı olduğu devlet tarafından kendi kamu görevlisine rüşvet veren kişi gibi, etkili, orantılı, caydırıcı ve hapis cezasını içeren cezalarla cezalandırılması öngörülmektedir.

Tasarıyla anılan Sözleşme hükümlerinin mevzuatımız çerçevesinde iç hukukumuza yansıtılması gerçekleştirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.— Rüşvetin tanımını içeren Türk Ceza Kanununun 211 inci maddesine üçüncü fıkra eklenerek, yabancı kamu görevlisi ile uluslararası ticarî işlemlerde yabancı kamu görevlisine rüşvet verilmesi suçu tanımlanmaktadır.

MADDE 2.— Türk Ceza Kanununun 4 üncü maddesine, uluslararası ticarî işlemlerde yabancı kamu görevlisine rüşvet verme suçu da dahil edilmekte ve bu suçtan yabancı memlekette evvelce hüküm verilmişse, Türkiyede kovuşturma yapılmayacağı belirtilmektedir.

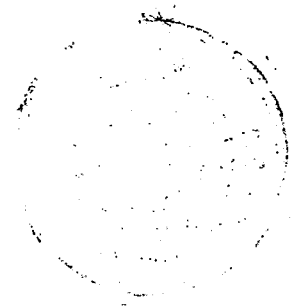
MADDE 3.— Türk Ceza Kanununda tüzel kişilerin sorumluluğu düzenlenmemiştir. Ancak Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesinin 2 nci maddesi gereğince, ekonomik bir suç olan rüşvetle etkili şekilde mücadele için tüzel kişilere ceza sorumluluğu getirilmektedir. Buna göre, rüşvet verme fiilini gerçekleştiren yöneticilerin işlenen suçta sorumluluğu devam ederken, tüzel kişi hakkında da para cezasına hükmedileceği öngörülmektedir.

MADDE 4.— 8.9.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 85 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, rüşvet verme suçundan haklarında tekerrür hükümleri uygulananların, mesleklerini icradan men olunacakları ve hiçbir ad altında müteahhitlik yapamayacakları öngörülmektedir.

MADDE 5.— Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesinin 7 nci maddesi gereğince, rüşvet karapara suçunda mesnet suç haline getirilerek, bu husus uluslararası ticarî işlemlerde yabancı kamu görevlisine rüşvet verilmesi suçu için de geçerli kılınmaktadır.

MADDE 6.— Yürürlük maddesidir.

MADDE 7.— Yürütme maddesidir.

**ULUSLARARASI TİCARÎ İŞLEMLERDE YABANCI KAMU
GÖREVLİLERİNE RÜŞVET VERİLMESİNİN ÖNLENMESİ
İÇİN BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1.—1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bu Kanunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “211 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile 213” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bunlar hakkında yabancı bir ülkede daha önce hüküm verilmiş olsa bile, Adalet Bakanının talebi üzerine Türkiye’de yeniden yargılama yapılır. Ancak, fiil yabancı paraların taklidine veya 211 inci maddenin üçüncü fıkrası ile 213 üncü maddenin uygulanmasına ilişkin olduğu takdirde yabancı ülkede daha önce hüküm verilmiş ise Türkiye’de kovuşturma yapılmaz.”

MADDE 2.—Türk Ceza Kanununun 211 inci maddesine aşağıdaki fıkra üçüncü fıkra olarak eklenmiştir.

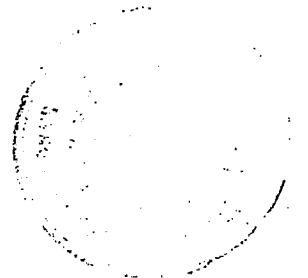
“Yabancı bir ülkede seçilmiş veya atanmış olan, yasama veya idarî veya adlî bir görevi yürüten kamu kurum ve kuruluşlarının memur veya görevlilerine veya aynı ülkede uluslararası nitelikte görevleri yerine getirenlere, uluslararası ticarî işlemler nedeniyle, bir işin yapılması veya haksız bir menfaatin elde edilmesi veya muhafazası amacıyla, doğrudan veya dolaylı olarak birinci fıkranın öngördüğü menfaatlerin teklif veya vaat edilmesi veya verilmesi de rüşvet sayılır.”

MADDE 3.— Türk Ceza Kanununun mülga 220 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

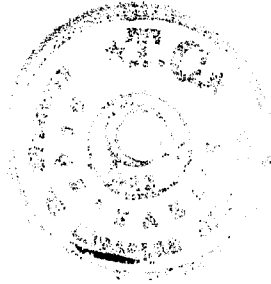
“Madde 220.— Bu Fasılda yer alan rüşvet verme suçları, tüzel kişilerin yetkili temsilcileri tarafından işlendiğinde, bunlar cezalandırılmakla beraber tüzel kişi hakkında da suçla elde edilen menfaatin iki katından üç katına kadar ağır para cezasına hükmolunur.”

MADDE 4.— 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 85 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının Üçüncü Babının Üçüncü Faslında yer alan rüşvet verme suçu ile 339, 340 ve 342 nci maddelerine göre, bu Kanun kapsamındaki suçlar nedeniyle haklarında tekerrür hükümleri uygulananlar, mesleklerini icradan men olunurlar ve herhangi bir ad altında müteahhitlik yapamazlar.”

MADDE 5.— 13.11.1996 tarihli ve 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendinin (6) numaralı alt bendine, “192,” numarasından sonra gelmek üzere “211 ilâ 220,” ibaresi eklenmiştir.

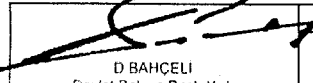
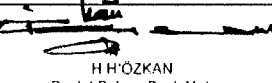
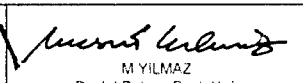
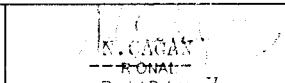
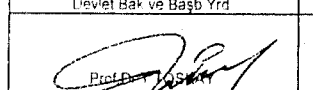
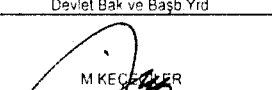
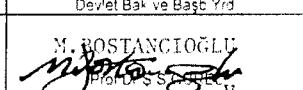
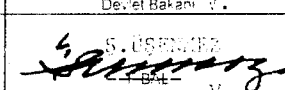
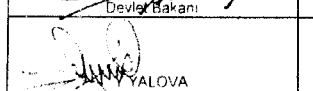
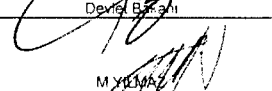
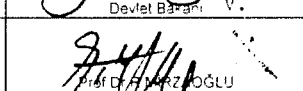
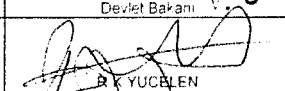
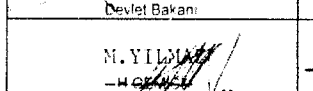
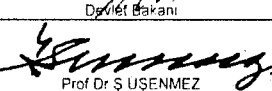
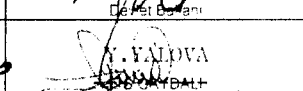
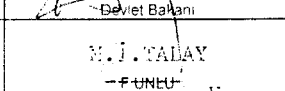
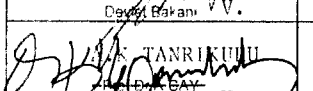
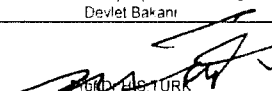
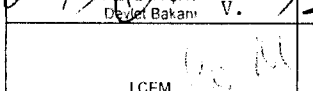
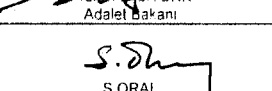
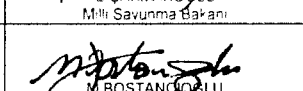
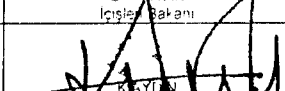
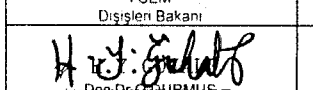
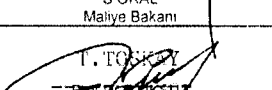
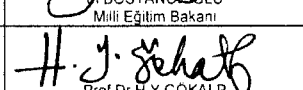
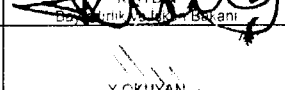
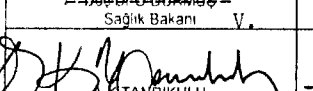
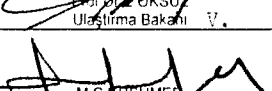
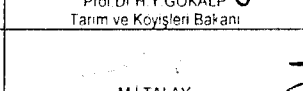
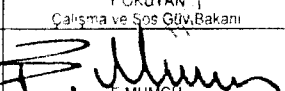
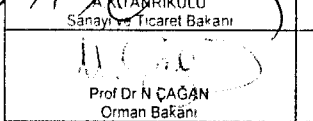

T: 109

Madde 6- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak ve Başb Yrd	 H. H. ÖZKAN Devlet Bak ve Başb Yrd	 M. YILMAZ Devlet Bak ve Başb Yrd	 N. ÇİĞDEM Devlet Bakanı V.
 Prof. Dr. T. İSMAIL Devlet Bakanı	 M. KELEŞ Devlet Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Devlet Bakanı V.	 S. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı V.
 N. YALOVA Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. F. H. Z. OĞLU Devlet Bakanı	 B. YÜCELEN Devlet Bakanı
 M. YILMAZ Devlet Bakanı V.	 Prof. Dr. S. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 N. YALOVA Devlet Bakanı V.	 M. J. TALAY Devlet Bakanı V.
 H. TANRIKU Devlet Bakanı V.	 M. D. TÜRK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAK Milli Savunma Bakanı	 S. İ. TAN İçişleri Bakanı
 İ. CEM Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Milli Eğitim Bakanı	 K. YILDIZ Bakanlık Müd. Bk. V.
 H. J. ŞEHAT Sağlık Bakanı V.	 T. TOKAT Ulaştırma Bakanı V.	 Prof. Dr. H. Y. GOKALP Tarım ve Köylere Bakanı	 Y. OKUYAN Çalışma ve Sos. G. V. Bakanı
 A. K. TANRIKU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. Ç. R. SUMEN En ve Tab. Kay. Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇİĞDEM Orman Bakanı	 F. AYTEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No

101-156

1690